

Lex Crispi.

Litterae Ruae V. 13. Sept. datae indicant gratum fore si simili methodo plerumque Iudei cunctis, acrius articulos pertractandos suscipiam. Atque ego quidem, eandem dudum cogitationem incideram, verum ut ne opera exequar multa sane occurrunt. Primum occupationes et multae et variae, quae in huiusce regionibus ita saepe concatenatae ingerunt, ut pere obstruant. Nemo hic Loxusius vir est in Provincia (hic inter nomen meum libere profiteri vellem) qui non unus plurimum luminum mania obire non cogatur. Ut ait Geroldus Gaudelochus, ¹⁴⁴⁷ *Trübsen, Unglück, das ist hier so folger man*. Tum sumptus, qui in operis et typum necessitate faciendus est, nimis quam vexat. Nemo quoque gratis aut Dei cau, la facit. Alii manus a argenti vagis, cessantes sunt ne se vagantur movent. Dicunt typographi nostri, ex libellis illis polemiciis nihil sibi luri accedere. Denique etiam domestica quidam ¹⁴⁴⁸ *Verdruss* labor rancorem iniicit. Vix invenias qui legere et ~~et~~ confere velit. Et qui ita morose insinuat, ut quae hebdomadae spatium tu scripti, ille vix per annum legendi absolvat. Nec deest qui omne illud paginam literariae generis plane damnet, nolite in eo gerere quicquam a quoquam fieri. Nampe sunt homines, qui ne recte ipse agere neq ab aliis agi volunt. Cuius huius consilii? Tam tamen animi plenus sum, ut subinde sin aliquid producam. Sequentibus rursus Argentorensem alii, quem Ministellum depectam, qui me cum in me acerbe inuasit, non solum auctore multum. Res tamen prolixior est, quam ut Romam videam debere mittere. Deinde tertium Aristotelis rediit partem aggrediar, in qua primatum Pontificis, et Ecclesiae Romanae - Catholicorum auctoritatem ex primis quibus sacralis demonstrabo. Et certe hoc deum caput est belli, in quo si sum, relictos euincam, cuncta omnia sponte ruunt. Quod vero dialogismi et iocoso stylo utar exemplo id Luciani ago, quem vides ista ioculari scripturae, ¹⁴⁴⁹ *plur* vixam gentium superstitionem et inania Numina plus se potentius oppugnasse, quam omnes per Sancti Patres tam operosis et serijs voluminibus. Nemo credit quam res dicit. Longobardos nostros male sciat. Nam se brevibus dictis velut pagionibus fodicari et videri simul atq contumaci agerime ferunt. Neq ¹⁴⁵⁰ *facile* sibi refutationem imaginantur, cum et Erinaeum tot ¹⁴⁵¹ *Uspite* totum undiq et undiq acu, leum attingere sine vulnere nequeant, et per pari facere iocum simili loco eludere nunquam possint. Quod vero scribit R. P. Noster conuitia et calumnias et cavillationes quibus aduersariorum plus vulneretur, ¹⁴⁵² *quam* sanetur, minime aridum, non miror. Nemini viro sapienti ea res placere potest. At ego mi Pater nunquam conuitium feci, nunquam calumniam, ¹⁴⁵³ *auxi* sapienti ea res placere potest. At ego mi Pater nunquam conuitium feci, nunquam calumniam, ¹⁴⁵⁴ *auxi* nunquam cavillationem dixi. Absit a nostro pectore tantum nefas. Fateor, falsum crimen vero crimine saepe ¹⁴⁵⁵ *reputasse*. Certe grammatica id licet. ¹⁴⁵⁶ *Criminor te, criminor abq te, vtrumq recte et ex regula* Syntaxios dicitur. Et crebro etiam Theologicae licet, ut male meriti male dicatur, praesentia deceptio, nis infini causa. Melius quam amo, Poeta comicus ita ne docet: Indignis si maledicatur maledictum indepe dico, Verum si dignis dicitur, ¹⁴⁵⁷ *benedictum* est meo quidem animo. Quotiescumq Responsiones meas censes noster offero, semper aduersarii acceptionem vna legendam offero. Atque ita contingit, ut qui antea atrocem nimis fuisse indicant, perlecto Lucretio scripto, a quo etiam mitiorum ¹⁴⁵⁸ *ope* non differatur. Nampe scabies caput illorum acra lixuriam possit, et dum nodo durus querendus est currens. An ego taciturnitatem ab illis seueris matrem meam Babyloniam meretricem appellari? Non faciam, neq tam degeat unquam ero filius. Qui quic vult mihi dicit, quic ne vult ex me audiet. Sed hoc scilicet. Est aliud quod Ruae V. pro veteris amicitia nostra velim. Conscripti iam dudum, idq multorum rogatu totum ¹⁴⁵⁹ *Philosophiae* curriculum, ita ut per decennium publice in Gallis docueram, ea breuitate et claritudine ut plerumque optent in lucem edi. Unum obstat, quod quidam in me

docuerat opinionem, quae in Congregat. Gual. nisi fallor octava notata et proscripta fue-
 rit, ego vero. eas repudiare nec velim nec possim, tum quia Veriores alii coses, tum quia ante
 eam Congregationis censuram et docui et conscripsi. Rogaueram equidem per literas R. P. N.
 Franciscum Piccolominum p. m. ut per eum mihi liceret typis subicere, sed in re tam recente nihil
 impetravi. Nunc vero deserviente ut puto illius censuram ardore et impetu aures ad R.
 P. N. accedat, ut quod multi a me flagitant, ipse indulgente faciat. Et ~~ut~~ ne res mali
 sit illa alibi exempli nobis, vellem autidatase negotium, quasi eo antea impressus esset liber,
 quo ego eam ex exaravi, nimirum ante illud Congregationis et R. P. N. interdictionem. Nunc
 Rogo argo R. P. N. ut pro opportunitate R. P. N. rogando impellat ut hanc rem
 ita fieri a me concedat. Nam ut Bartenray muscum, et aliter scribam quam intus in animo
 meo esse credidem, id enim vero impetrare a memetipso non queo. Si non licebit scribere uti
 sentis, nihil unquam quicquam scribam. Et praestor perperam ne silare quam candoris germani
 iacturam facere. Alterum est quod rogo, ut R. P. N. adiunctas chartas
 per otium evolvat (continent ea vnam ex meo operationibus, ita uti docui, descriptionem, nimi-
 rum de levitate et gravitate) et argumenta expendat, et mihi quid de iis sentiat,
 brevi scripto comprehensionem remittat. Quod si alium praeterea alteri ex manus dare lubeat,
 cuius responsa ad me destinat, magno me beneficio affectum dixeris. Mihi caetero videtur haec
 de levitate sententia, et antiquitatis et rationis per quam manifestum pondere ita fulcita,
 ut a scholis nostris minime eliminanda fuerit. Verarum tantorum virorum sententiam, neque
 unquam non verarabor, sed ut in ^{2a} tam perspicua rationi naturali ~~causa~~ obliuiscer, non
 puto a me recte exigi posse, aut debere. In rebus obscuris non illeberet equidem
 captivum intellectum meum obsequio fidei et obedientiae. Sa Joz. J. usque Charstant gory
 sub variis haud. Inularis qui possim fui Patet? Argumenta mea statica sunt,
 at ex Statica desumpta, neque adeo vix eorum percipi potest ab iis qui eam Mathematicos par,
 tem plane ignorant. Quare velim R. P. N. et si quis alius Staticos pariter est, iudicium
 intelligere. Si vero, corrigite, instruite, docete, per obloquentem Sababiti discipulum.
 Interca sanctissimi sacrificii et praebis me commendo.

Herbipoli. 22. Octobr. 1633.

Melchior Comsey.

Reverendo Patri in Christo
P. Stefano Rectori Societ.

R. P. Comsey

1633

Roma.